

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

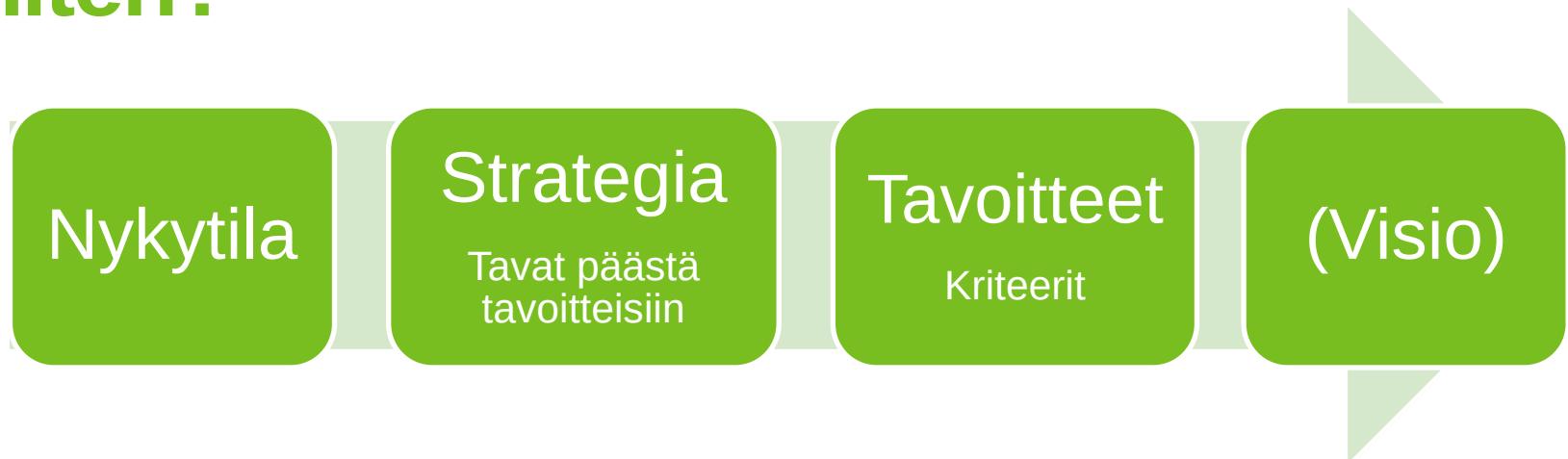
KiMMOKE

Yrittäjyyskasvatuksen strategia

*Katri Liekkilä
Tommi Kuukkanen*

Yrittäjyyskasvatuksen strategia – miten?

Kuinka saamme yrittäjyyskasvatuksen jalkautumaan Etelä-Savon oppilaitoksiin → **strategia**?

Mitkä ovat onnistumisen kriteerit/ milloin tiedämme, että yrittäjyyskasvatus on jalkautettu → **tavoitteet**?

Mitä seuraa strategian noudattamisesta ja tavoitteisiin pääsemisestä pitkällä aikavälillä → **visio**?

Nykytila

Perusopetus & Lukio

Yrittäjyyskasvatus aktiivista ja omaehtoista muutamassa yksittäisessä oppilaitoksessa, muutoin toteutettu ainoastaan yrityskylään osallistumalla.

Lukiossa passiivisena:

Näkyä mahdollisten kurssivalintojen myötä yksittäisissä aineissa, mutta arjessa paljon tiedostamatonta yrittäjyyskasvatusta ja aihioita kehittämiselle

Tarve uusia käytäntöjä luoville toimenpiteille ja yrittäjyyskasvatuksen toimenpiteiden jalkauttamiselle.

Ammattillinen 2. aste & 3. aste

Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan sekä ammatillisella 2. asteella että korkeakouluissa

Opintoihin liittyvät harjoittelut, yrittäjyyskurssit, opintoprojektit, yritysvierailut jne. tyypillisiä yrittäjyyskasvatuksen muotoja (tähtäävät lähinnä ulkoiseen yrittäjyyteen)

Tarve kehittämistoimenpiteille ja sisäisen yrittäjyyden jalkauttamisen vahvistamiselle.

OPIN, ONNISTUN JA OTAN VASTUUN- YHDESSÄ, YRITTÄEN

OPIN: Oppia ikä kaikki, kertoo jo vanha sanontakin, siispä olen jo varhain omaksunut halun oppia uutta ja hyödyntää osaamistani eri tilanteissa. Oppiminen ei tarkoita pelkästään koulutyötä, vaan kaikkea sitä mitä minun tarvitsee tietää ja osata voidakseni olla itsenäinen ja elää toisten kanssa sovussa.

ONNISTUN: Harjoitus tekee mestarin. Oli kyseessä matikka, kielet, liikunta tai musiikki, vaativat onnistumiset keskittymistä. Haluan onnistua, joten olen valmis myös satsaamaan aikaa. Joissain asioissa onnistun helpommin, joissain taas epäonnistun, mutta juuri epäonnistumiset auttavat minua löytämään asiat, jotka vaativat vielä harjoitusta. Epäonnistumisia tulee kaikille, joten otetaan ne mieluummin oppina kuin lannistajana.

OTAN VASTUUN: Kasvamiseen kuuluu vapaus tehdä omia valintoja, mutta vapauteen kuuluu aina vastuu. Tehdessäni valintoja esim. kouluun liittyen, muistan oppivani itseäni ja tulevaisuutta varten. Kannan vastuun omista valinnoistani ja ollessani epävarma voin aina kysyä kokeneemmilta neuvoa löytääkseni oikean ratkaisun. Jos kaikki kantavat oman vastuunsa, on yhteinen taakka paljon kevyempi. Jos kuitenkin joku on meitä heikompi, eikä jaksakaan yksin, on meillä voimaa ja halua jakaa taakkaa. Tätä on yhteisvastuu.

YHDESSÄ: Porukalla kaikki on hauskenpää. Haasteet on helpompi kohdata yhdessä kuin yksin ja siksi autankin muita samoin kuin he auttavat minua. Kohtelen toisia kuten toivoisin heidän kohtelevan minua ja kannustan heitä onnistumisiin, koska heidän onnistumisensa on hieno juttu myös minusta.

YRITTÄEN: Haluan ja uskallan muuttaa ajatukset toiminnaksi. Olen aktiivinen, utelias sekä rohkea ja näen pulmat mahdollisuutena olla kekseliäs. Asetan itselleni tavoitteita ja pyrin niitä kohti määrätietoisesti.

Tavoitteet

OPPIJA

- Ammattini on oppija ja työni on huolehtia tavaroistani, tehtävistä ja omasta oppimisestani
- Osaan ja haluan toimia ryhmässä, olen tiimipelaaja, ymmärrän että porukalla kaikki onnistuu paremmin. Iloitsen myös toisten menestyksestä
- Kokeilen rohkeasti uusia taitojani ja tiedän, että epäonnistumisia tulee välillä. Niistä haluan kuitenkin oppia ja yrittää uudelleen
- Opin asioita omaa tulevaisuuttani varten yhdessä toisten kanssa, kokeilemalla eri asioita löydän oman juttuni
- Vapaus ja vastuu kulkevat käsi kädessä, kannan siis vastuun omista päätöksistäni. Otan vastuuta myös yhteisestä taakasta ja jos joku on minua heikompi, autan häntä kantamalla hänenkin taakkaansa (yhteisvastuu)
- Teen päätöksen suhtautua avoimesti erilaisuuteen muiden ajattelu- ja toimintatavoissa, vaikka ne tuntuisivat minusta aluksi ristiriitaisilta ja vierailta. Tiedän, että mitään uutta ja mielenkiintoista ei synny jos kaikki ajattelevat ja toimivat samalla tavalla

OPPIMISEN OHJAAJAT

- (Opetushenkilöstö, opettajat, ohjaajat, rehtorit, sivistystoimi)
- Oppijoita kannustetaan yritteliäisyyteen opinnoissa ja se näkyy sekä huomioidaan arvioinneissa
- Oppimisessa näkyy yritteliäisyys mm. ryhmätyöskentelyn, oppimisprojektien ja taitojen hyödyntämisen muodoissa
- Opettajat kokeilevat erilaisia pedagogisia lähestymistapoja vähintään kerran lukuvuoden aikana, esim. digitaalisuus ja pelillisuus
- Oppilaitoksen kehittämistavoitteista yksi liittyy yrittäjyyskasvatukseen ja kouluvuoden aikana on vähintään yksi yhteinen yrittäjyyteen liittyvä tapahtuma / teemapäivä
- Oppilaitos tukee opetushenkilöstön osaamisen kehittämistä

YHTEISÖ

- Perhe ja läheiset osallistuvat aktiivisesti ja tukevat oppijan kehittymistä kannustaen ja rohkaisten (koti)
- Lasten ja nuorten pärjääminen ja työllistyminen on yhteinen asia, joten sen toteutumisen eteen tehdään yhteistyötä. Pärjäämistä ja osaamista mitataan seuraamalla työllistymistä / opiskelupaikkoja, yritystoiminnan aloittajamääriä, ja 2. asteen loppututkintojen määriä (kansalaiset)
- Alueen yrittäjät näkevät nuoret tulevina työntekijöinä ja haluavat osallistua oikeiden taitojen opettamiseen, kaikilla oppilaitoksilla on yrityskummi (yritys ja työelämä)
- Kolmas sektori tarjoaa oppijoille mahdollisuuksia kartuttaa osaamista ja vaikuttaa (yhdistykset)
- Maakunnassa on lupa tehdä näitä toimenpiteitä ja ohjelmissa tuetaan yrittäjyyskasvatuksen onnistumista (hallinto)

Toimenpiteitä eli strategia

- ✓ Jokaisella oppilaitoksella on yrityskummi, joka vierailee koululla esim. kerran vuodessa eri teemoihin liittyen.
- ✓ Yksi oppilaitoksen keskeisistä kehittämiskohteista liittyy yrittäjyyskasvatukseen, esim. pelillisyyden tai ryhmätyöskentelyn lisääminen opetuksessa. → **esim. kokeilun kulttuuri**
- ✓ Oppilaitoksessa on vähintään yksi yhteinen tapahtuma vuodessa, joka liittyy yrittäjyyteen, esim. kansallinen yrittäjän päivä 5.9. Tapahtuman aikana oppilaat toimivat yrittäjämäisesti esim. luokkaretkeä tai pikkujouluja suunnitellen tai tutustuvat paikallisen yrittäjän toimintaan.
- ✓ Oppilaat otetaan mukaan lukuvuoden ja koulutyön suunnitteluun. Oppilaat saavat esim. vaikuttaa teemapäivien aiheisiin tai liikuntapäivän lajivaihtoehtoihin. → **esim. Oppilashuoltolaki**
- ✓ Mikäli oppilaitos järjestää vuosittain liikuntapäivän, voitaisiin se toteuttaa paikallisten urheiluseurojen tai yhdistysten kanssa yhteistyössä.

Jalkautustoimenpiteitä

PERUSOPETUS

Oppilashuoltolaki

Perusopetuksen laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet *

Kokeilemisen kulttuuri

Rantakylän koulu:

Osallistuminen digitaaliseen kaupunkiseikkailuun

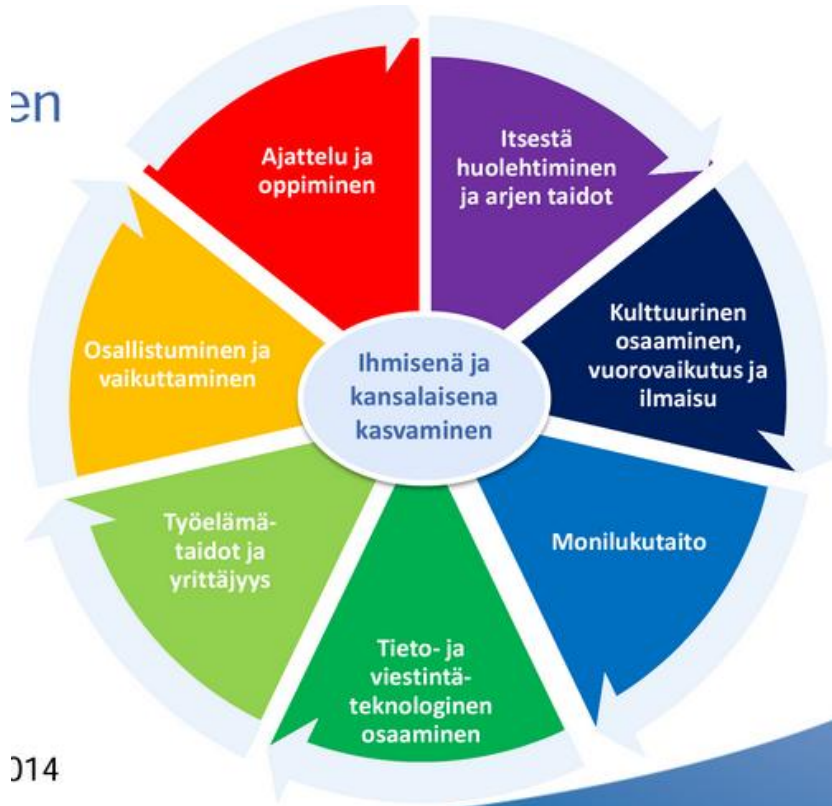
Muksupiste ja Namupala oppilasyritykset*

Kimmoke-hankkeeseen osallistunut:

Kalevankankaan koulu, Rahulan koulu, Rantakylän koulu, Peitsarin koulu, Haukivuoren yhtenäiskoulu, Lyseon yläaste, Urheilupuiston koulu, Lähemäen ala-aste, Savonlinnan lyseon lukio....

Perusopetuksen tavoitteet ja laaja-alainen osaaminen*

Rantakylän ysiluokkalaisten perustivat kaksi yritystä

Muksupiste tuottaa lastenvahtipalveluita, Kahvila Namupala kahvila- ja pitopalvelua.

Yrittäjyyskerho laiset ovat innokkaita oppimaan yrittämisestä.

Elina Keskitalo

Kahvila- ja vahtipalveluita tarjoava kahvila Namupala ja lastenvahtipalveluita tarjoava Muksupiste ovat yrittäjäparin Elina Keskitalon ja Antero Teltin perustamia. Molemmat yritykset on perustettu Rantakylän yhden- ja kaksiluokkalaisten yhteistyö- ja yrittäjyyskerhoissa. Yritykset toimivat osana valtakunnallista Nuori Yrittäjyys -ohjelmaa.

Muksupiste NY on viiden yhden- ja kaksiluokkalaisten tytön yritys, joka tarjoaa lastenvahtipalveluita.

– Meillä kaikilla on kokemusta lastista, kertoo Muksupisteen Petra Valkonen. Muksupisteen nuoriin yrittäjiin kuuluvat hänen lisäksi **Katri Puumalainen**, **Ellinora Savonen**, **Jasmin Sammatti** ja **Essi Tarkkainen**.

Muksupisteen toiminta alkoi yhteistyössä kauppa- ja palvelusillan kanssa lasten leikkipaikka HupsuStellassa 5. joulukuuta.

– Olemme tosi onnellisia siitä, että pääsimme heidän kans-

Muksupisteen tytöt vahtivat lapsia HupsuStellassa keskimäärin viitenä iltapäivänä kuukaudessa. Joulun aikaan toimintaa on enemmän. Valkosen mukaan lapsille on tarjolla muun muassa leikkiä, askartelua ja tutustuskot-

Essi Tarkkainen, Katri Puumalainen, Ellinora Savonen, Petra Valkonen ja Jasmin Sammatti vahtivat lapsia perjantaina HupsuStellassa.

saan yhteistyöhön, Valkonen sanoo. Hän toteaa, että Mikkelissä on vain vähän lasten leikkipaikkoja, etenkin valvottuja.

– Odotan, että tämä lähtee pyörimään hyvin.

Yrityksen tytöt vahtivat lapsia HupsuStellassa keskimäärin viitenä iltapäivänä kuukaudessa. Joulun aikaan toimintaa on enemmän. Valkosen mukaan lapsille on tarjolla muun muassa leikkiä, askartelua ja tutustuskot-

ta. Perjantain ohjelmassa kuuluu yhdessä Kahvila Namupalan kanssa järjestetty joulupöytäkoristelu.

Muksupiste tarjoaa lastenvahtipalveluita myös koteihin. – Tai vaikka joku voi tilata meidän peleihin vahtimaan lapsia, Valkonen vinkkaa.

Muksupisteen lailla myös Kahvila Namupala NY on viiden yhden- ja kaksiluokkalaisten tytön yritys. Se tarjoaa kahvila- ja pitopalvelua.

Kahvila Namupala on hoitanut tähän mennessä koulun vanhempainiltojen kahvitauksia

ja yhden pikkujoulun.

Yrityksen tuotteista voi tilata erilaisiin tilaisuuksiin.

Yrittäjyyskasvatustieteen vetäjinä ja ideoijina ovat Rantakylän yhden- ja kaksiluokkalaisten yhteistyö- ja yrittäjyyskerhon opettajat **Alla Miller** ja **Matias Huuskala** sekä opinto-ohjaaja **Leena Saavalainen**.

Tärkeimpinä yhteistyökumppaneina hankkeessa ovat olleet Osuuskauppa SuurSavo sekä Aalto-yliopiston pienyrityskeskus.

Petra Valkosen mukaan opettajista on ollut erittäin suuri apu.

– Tämä on tosi arvokas kokemus, hän kiittää.

Nuoret yrittäjät ovat oppineet muun muassa sen, että yrittäjyyteen liittyy paljon erilaisien asioiden selvittämistä.

– Meillä esimerkiksi vastuukysymykset: miten toimitaan jos esimerkiksi vanhemmat eivät tulekaan hakemaan lasta, Valkonen kysyy.

Yritysten yhteystiedot löytyvät kotisivujen kautta: <http://muksupiste.kotisivukone.com/> ja <http://kahvilanamupala.kotisivukone.com/>

Muksupiste ja Namupala*

Jalkautustoimenpiteitä

2. ASTE

Mikkelin lukio:

Osallistuminen koulu-yritysyhteistyön kehitystyöpajoihin

Suunnitteilla vierasluentoja yrittäjyyssteemasta lukion yrittäjyyskurssille.

ESEDU:

NY24h-leiri, Inno24h-leiri

Opiskelijaedustus Mitä sä duunaat- strategiakehityspäivässä

Osallistuminen digitaaliseen kaupunkiseikkailuun – toteutus opiskelijakilpailuna

Osallistuminen strategiatyöhön ja yrittäjyyskasvatuksen puutarha-valmennukseen

Osallistuminen YKTT-päiville

KIMMOKE

Jalkautustoimenpiteitä

3. ASTE

MAMK:

Inno24h-leirin käytännön toteutus opiskelijatyönä + osallistuminen
Koulu-yritysyhteistyön kehitystyöpajoihin
Osallistuminen yrittäjyyskasvatuksen puutarha-valmennukseen
Osallistuminen strategiatyöhön
Osallistuminen digitaaliseen kaupunkiseikkailuun

Aalto BScBA:

Koulu-yritysyhteistyön nykytilan selvitys opiskelijatyönä
Osallistuminen koulu-yritysyhteistyön kehitystyöpajoihin
Osallistuminen strategiatyöhön

KIMMOKE

Jalkautustoimenpiteitä

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Etelä-Savon ELY-keskus:

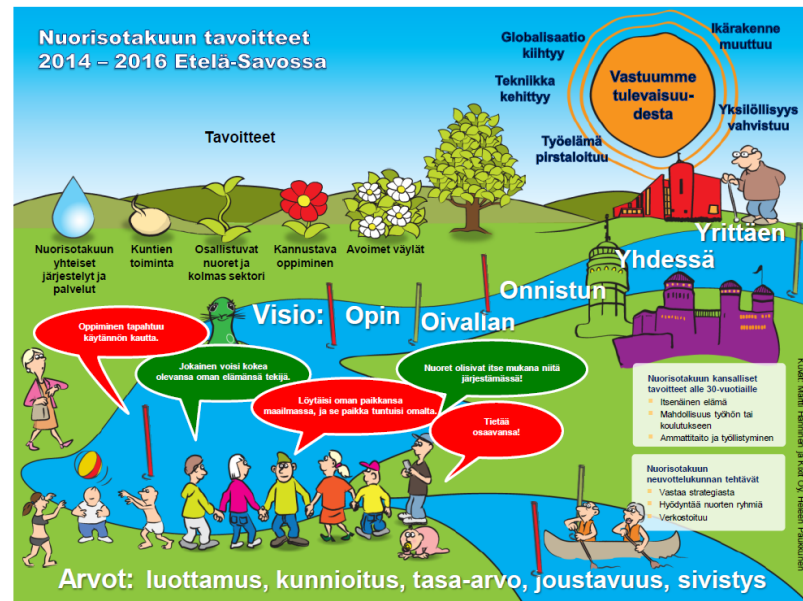
Strategiatyöskentely ja dialogi

Nuorisotakuun ja ELO-strategioiden kanssa

MikkeliES:

Strategiatyöskentely ja koulu-yritysyhteistyö

+ MISET, Miktech, Etelä-Savon Kauppakamari, Etelä-Savon yrittäjät, AKAVA, Työllisyys Mikkeli → RekryON & Innopankin rekrytointikanava

Mitä jäi käteen?

- ✓ Puhtaasti eteläsavolainen malli eikä kopio muilta maakunnilta
- ✓ Verkostomainen kehitystyö
- ✓ Strategian omistajuus oppilaitoksissa ja sidosryhmissä
- ✓ Innostuksen kautta onnistuminen

Olemme julkaisseet strategiasta ja eteläsavolaisia yrittäjäyyskasvatuksen caseista katalogit, jotka löydät täältä:

http://docs.unigrafia.fi/kimmoke_katalogi/

http://docs.unigrafia.fi/kimmoke_lehti/